

MELDINGER

fra Gjøvik Kommune

Nr. 2 — Lørdag 4. mai 1940

Hjelp hverandre og vis fedrelandssinn.

Opprop fra våre store jordbruks-sammenslutninger.

Representanter for de ledende institusjoner og organisasjoner i jordbruket har vært samlet til konferanse i Landbruksdepartementet. De oppfordrer alle produsenter så inntrengende de kan til å gjøre sitt beste for å holde vedlike og øke produksjonen av mat og brensel. Vi er alle i samme båt, og det er av interesse for alle at det nå først og fremst blir vist fedrelandssinn og næstekjærlighet. Dere må stole på at de folk som styrer, prøver å ordne det slik at økonomien i jordbruket også i lengden kan holdes oppe så godt det er mulig og øke produksjonen i jordbruket. Organisasjonene våre vil med glede stille sine funksjonærer og sitt organisa-

sjonsapparat til hjelp for administrasjonsrådet i arbeidet for å holde ved like og øke matproduksjonen i landet, og vi ber våre medlemmer om å yte sitt tilskudd med råd og hjelp, arbeide og trekraft.

De institusjoner som har undertegnet oppropet er Det norske hageselskap, Norges birøkerlag, Norges bondelag, Norges kjøtt- og fleskesentral, Norsk bonde- og småbrukarlag, Norske eggcentraler, Norsk fjørfeavslag, Norsk gartnerforening, Norges kaninavl forbund, Norske melkeprodusenters landsforbund, Omsetningsrådet, Selskapet for Norges Vel, Statens kornforretning og Østlandets melkesentral.

norske tropper ennå motstand. Øverstbefalende over disse tropper har utstedt en dagsbefaling til sine tropper, hvori han misbilliger den engelske holdning og har bedt om våpenstillstand. Disse norske tropper er truet i flanke og rygg.

— — —
Ved Agdenes har 1 general, 127 offiserer og 2500 menige overgitt seg.

Omfanget av krigsbyttet som falt i våre hender, har en ennå ingen oversikt over. — Nord for Narvik ble fiendtlige angrep avvist.

Luftvåpenet fortsetter sine rekognoseringsstøt.

En fiendtlig u-båt er tilintetgjort.

Fra Forsyningsnemnda i Gjøvik.

Gjøvikfolk som vil dyrke poteter på kommunens tomter på Tongjordet, må snarest melde seg på Rasjoneringskontoret, også de som tidligere har meldt seg, må melde seg påny.

Villaeiere og andre som disponerer jord, men ikke kan skaffe seg frøpoteter selv, må melde fra på rasjoneringskontoret med oppgave over det kvantum som ønskes kjøpt.

Fra Gjøvik Kjøpmannsforening.

Vi henstiller til private bedrifter som utsteder anvisning på varer å oppdele disse på beløp ned til kr. 5.00.

Bankene i Gjøvik

vil sannsynligvis åpne igjen først i neste uke, muligens mandag.

Vi har i dagens nummer en del meldinger spesielt myntet på jordbruksfolk. En del eksemplarer av bladet vil bli utdelt og oppslått i Vardal. Hvis Gjøvikavisene kommer ut fra neste uke av, er dette siste nummer av de kommunale meldinger.

Tysk hærmelding 4. mai.

(ufullstendig, ikke ordrett)

Et britisk slagskip ble i sjøområdet vest for Namsos i går ettermiddag angrepet av tyske kampfly. En bombe av tungt kaliber traff slagskipet midtskips mellom begge skorsteiner. En ildsøyle på over 500 m skjøt i været. Kort tid etter var kun enkelte vrakrester å se etter skipet —.

Demobiliseringen av norske tropper i Vest- og Sør-Norge fortsetter i loyalt samarbeid med norske myndigheter.

Nord for Trondheim gjør kun

Fra overingeniøren for veivesenet i Opland fylke.

De tjenestemenn i Veivesenet som er bortreist, må uoppholdelig vende tilbake til sine poster og gjenoppta sitt arbeide, spesielt vei-vedlikeholdet i denne vanskelige te-
leløsningstid.

De melder seg hos nærmeste overordnede eller her.

Lillehammer, 29. april 1940.

CARL CRØGER

Kjøp av traktorer og jordfresere.

Fra driftskredittkassen for mindre jordbrukere.

Administrasjonsrådet for de besatte områder har stillet til rådighet for driftskredittkassen for mindre jordbrukere et beløp til kjøp av traktorer og jordfresere. Hvis to eller flere medlemmer av et driftskredittlag innenfor de okkuperte områder vil kjøpe traktor eller jordfreser i fellesskap, kan hver enkelt søke om lån i laget til betaling av tre fjerdedeler av hans part av kjøpesummen. Resten av kjøpesummen må ordnes på annen måte. Hvert medlem kan få låne inntil 1400 kroner i laget. Driftskredittlagene kan også yte lån til medlemmene til kjøp av såfrø, såkorn, settepoteter og kunstgjødsel etter de vanlige regler. Søknader må sendes inn snarest. Alle opplysninger gis i Driftskredittkassens kontor, Tollbodgaten 32, Oslo.

Opprop!

All ammunisjon, våpen, militær-gjenstander og effekter må straks leveres til den tyske kommandantur på Victoria Hotell, eller meldes fra hvor disse gjenstander befinner seg.

Stor forsiktighet må utvises.

Den tyske kommandant
for Gjøvik.

Bestemmelser om kraftforrasjoning og slaktebestemmelser for de besatte områder.

Administrasjonsrådet for de besatte områder har bestemt:

1. Fra og med 22. april 1940 og til videre er det forbudt i de besatte områder å føre opp poteter skikket til menneskemat.
2. Fra og med 22. april 1940 innføres i de besatte områder rasjoning av alt kraftfôr — såvel importert som fremstilt her i landet (unntatt egne beholdninger av egen avl som ikke er skikket til såfrø eller matkorn, samt drank, drav og mask).
3. Rasjonene som kan brukes er fastsatt slik for tidsrommet 22. april—20. september 1940:

Til hester:

Hest av østlandsrase over 3 år	60 kg.
» » vestlandsrase » 3 »	40 »
» » andre raser » 2 »	40 »

Hertil kommer 5 kg pr. dekar åpen åker på gården.

Til storfe:

Mjølkedyr	30 kg.
Ungdyr mellom 1 og 6 måneder	10 »
Avlsokser over 2 år	30 »
Slakteokser	25 »

Til Svin:

Avlsdyr (purker og råner) over 6 måneder	100 »
Slaktesvin over 1 måned	75 »

Til fjørfe:

Voksne høner, gjess, ender og kalkuner	6 »
Kyllinger	3 »

Til pelsdyr:

Rev, voksne	8 »
Hvalper	5 »

I den utstrekning vedkommende ikke kan dekke rasjonene ved egne beholdninger, får han anvisning av forsyningsnemnda i kommunen.

4. På søknad kan det gis tilleggsrasjoner. Det gjelder særlig hester i tungt arbeid, i jord- eller skogbruk og til annen kjøring. Tillegget begrenses oppad til 1½ kg pr. hest pr. dag tungt arbeid. Til andre dyr kan der gis tilleggsrasjoner hvor det er tvungende nødvendig. Tillegget til disse dyr må ikke under noen omstendighet overstige 50 % av grunnrasjonen.

Søknad om tilleggsrasjoner sendes på særskilt skjema til forsyningsnemnda, som med tilråding sender den videre til Direktoratet for Proviantering og Rasjoning til avgjørelse. I den utstrekning søknaden innvilges får vedkommende anvisning fra direktoratet på bruk av egne beholdninger eller på kjøp.

5. Det er forbudt kraftfôrforhandlere å selge kraftfôr uten mot anvisning av forsyningsnemnda eller direktoratet. Vedkommende kraftfôrforhandler sender den 20. i hver måned inn til direktoratet de mottatte anvisninger samt oppgave over beholdningene. Den 20. mai 1940 sendes også beholdningsoppgave pr. 22. april 1940.
6. De beholdninger vedkommende bruker måtte ha ut over det som trengs til dekning av de ordinære rasjoner og eventuelt tilstøtte tilleggsrasjoner er han ansvarlig for blir oppbevart betryggende.
7. Det er forbudt å slakte ned svin under 6 måneder, samt storfe, uten etter forhåndsannmeldelse gjennom forsyningsnemnda til direktoratet hvis samtykke utkreves. I spesielle tilfelle kan fylkesmannen gi samtykke.

Bestemmelsen foran gjelder ikke kalver under 3 måneder.

Nedslaktning som skjer som en naturlig utskiftning av bestanden kan foretas uten særskilt tillatelse.

8. Overtredelse av disse forskrifter eller bestemmelser gitt i henhold til disse er straffbar, jfr. lov nr. 5 av 14. mai 1917 § 8.

På Administrasjonsrådets vegne:

Bache-Wiig.

G. Schei.

Til formannskaps- og bystyremedlemmer.

Formannskapskontoret anmoder formannskapet og bystyrets medlemmer til å melde fra til kontoret straks de er kommet tilbake til byen og har anledning til å delta i møter.

Forhandlinger om kreditt til jordbruket.

Skolebestyrer Grepstad, formann i Norsk Fjørfeavlslag, har vært i Oslo til konferanse om forskjellige aktuelle spørsmål i anledning av driftskreditt til jordbruket. Han forteller til Varden at han var sammen med representanter for en rekke andre lignende organisasjoner. Han har hatt konferanse med Landbruksdepartementet, Norges Bank, Norsk Hydro, Statens Kornforretning og Landbruksdirektøren, og flere spørsmål har vært drøftet. Slik som det ser ut nå, mener han at saken vil ordne seg i løpet av forholdsvis kort tid. Det er jo en livsbetingelse for alle at man nå kan regne med at der skaffes kreditt til jordbruket og at alle vil kunne oppnå den kreditt som trenges for å få gjort våronnen unna på en forsvarlig måte i år.

Fra Norges Statsbaner.

Norges statsbaner kunngjør: 1) Alle jernbanemenn oppfordres til å møte på sitt arbeidssted og gjenoppta arbeidet. De må melde seg hos sine nærmeste foresatte. 2) Telefonledninger må først og fremst settes i stand for å kunne formidle meldinger fra distriktsadministrasjonen og hovedstyret. 3) Det må være personale til stede om dagen for å betjene telefon og telegraf. 4) Det må meldes til distriktssjefen om linjene er i orden, eventuelt om hvilken skade det er. Skader som kan repareres ved egen hjelp må straks utbedres.

Rådgivende komité for prismyndighetene nedsatt.

Trustkontrollkontoret melder:

På møte i Trustkontrollen den 19. april 1940 ble det besluttet at de ledende næringsorganisasjoner med tilslutning av Oslo kommunes kriseutvalg skulle oppnevne medlemmer til en rådgivende komité som skulle bistå prismyndighetene under den nåværende krisesituasjon.

Komiteen har fått følgende sammensetning:

Stortingsmann Sundbye (Norges Bondelag).

Generalsekretær Egeberg (Norsk Bonde- og Småbrukarlag).

Direktør Lorentz Vogt (Norges Industriforbund).

Pølsemaker Rudolf Andersen (Norges Håndverkerforbund).

Grosserer Carl Bøyesen (Norges Handelsstands Forbund).

Kjøpmann Rosenbergh (Norges Kjøpmannsforbund).

Direktør Andr. Juell (Norges kooperative Landsforening).

Disponent Rolf Stranger (Oslo Kri-seutvalg).

Spar brød og smør.

Den enkleste og greieste måte å spare brød på er aldri å spise ferskt brød.

Alle husholdninger må nå føle det som en plikt snarest mulig å skaffe seg brød for 2 a 3 dager og deretter å forsøke å holde beholdningen ved like hver dag. Brød som ikke er minst en dag gammelt, brukes ikke.

Det må også være slutt med de tynne skiver både i husholdningen og på kafeer. På den måte spares der smør.

Vi må alle være oppmerksom på at vi nå må begynne å spare, mens vi har noe å spare av. Når reservene er oppbrukt, er det for sent.

Fra FYLKESMANNEN

Til

De kommunale forsyningsnemnder.

Forsyningsnemndene har under de nåværende forhold betydningsfulle oppgaver å ta seg av. Forsyningen og fordelingen av viktige livsfornødenheter skal disse nemnder i første rekke sørge for. Se kap. II i føresegnene for de kommunale forsyningsnemnder. All den hjelp og støtte som til enhver tid kan ytes vil nemndene som før få av fylkesforsyningsnemnda og sentraladministrasjonen.

Jeg anmoder forsyningsnemndene om uopphødelig å ta opp arbeidet med å skaffe seg best mulig oversikt over beholdningene av viktige matvarer og andre varer som det er påtrengende nødvendig å være forsynt med. Og jeg ber om så snart som mulig å få oppgitt om det er øyeblikkelig behov for tilførsel av livsviktige forsyninger og ellers hvilke varesorter og kvanta av vedkommende varer det er nødvendig å få tilført kommunen for dekking av behovet de nærmeste 3 måneder framover.

For tiden har jeg ikke oversikt over hva slags og hvor store tilførsler en kan regne med. Oppgavene over behov bør for alle tilfellers skyld omfatte ikke bare de viktigere matvarer som mel, korn, gryn, erter og bønner, sukker, kaffe, te, margarin m. v., men også nødvendige varer for å holde næringslivet i bygd og by og kommunikasjoner i gang. For landbruket peker jeg særlig på kraftfôr og kunstgjødsel og brennselsoljer for traktorer. For øvrig må jeg overlate til de enkelte forsyningsnemnder selv å bedømme hvilke varer og fornødenheter de bør ta med i sine oppgaver. . .

Det er maktpåliggende at dette grunnlag for å beregne behovene av enhver art i den nærmere framtid blir så fylldig og pålitelig som mulig og samtidig foreligger så hurtig som gjørlig er å skaffe det til veie.

Opland fylke den 29. april 1940.

Alfred Ihlen.

Hvorledes Østfoldingen innretter seg under krigen.

Råd og veiledning nyttig også for andre.

Østfoldpressen har vært innkalt til en konferanse med de tyske myndigheter i Fredrikstad. Vi gjengir her de opplysninger som ble gitt om forholdene i Østfold, idet de såvidt vi forstår kan gi en rettleiding også for andre besatte landdistrikter.

En hovedregel:

Tyske soldater har ingen rett til å rekvirere.

Bykommandantens adjutant, løytnant Hertzberg, påpekte at de tyske soldater er undergitt en jernhard disiplin — og har fått bestemte ordrer om å behandle den norske befolkning høflig og imøtekommende. All plyndring, tyveri og selvtækt er på det strengeste forbudt alle tyske soldater. Det de trenger, det skal betales. I visse unntagelsestilfelle kan det utstedes rekvisisjoner, når f. eks. en avdeling i øyeblikket ikke har penger. Men da må de norske selgere passe på å kreve kvittering. Det som de tyske soldater i alle tilfelle får, skal betales — og man er sikret når man får kvittering for det som ikke betales kontant. Som hovedregel gjelder at all rekvisisjonering fra tyske soldater i Norge er forbudt. Adjutanten tilføyet også at de tyske myndigheter ikke ville være smålige med betalingen.

Reiser innen Østfold fri for Østfoldinger.

Østfoldinger kan ferdes innen Østfold uten å bli stanset av noen

kontroll. Passérseddel er ikke nødvendig. Annerledes stiller saken seg for reiser til Oslo eller andre steder som ligger utenfor den tyske Østfoldkommandants virkeområde. Den som vil ha passérseddel, må innfinne seg hos kommandanten i Fredrikstad med to passfotografier og nødvendig legitimasjon. Menn under 18 år og over 45 år trenger ikke passérseddel, heller ikke kvinner. For reise til Sverige gjelder det at den tyske kommandant i Fredrikstad kan utstede visum, men Sverige har sperret sin grense. Kommer man inn i Sverige, må man reise tilbake over samme grensestasjon som man reiste ut. For kvinner og barn som er i Sverige og gjerne vil hjem, er det bare å melde seg ved grensekontrollen og derfra blir de brakt til Halden, hvor deres personalia blir fastslått.

Hjelp til våronnarbeidet.

Våronna står for døren, og grunnlaget for kommende års matforsyning skal legges. Bøndene vil sikkert så langt det står til dem sette alt inn på å trygge vår matproduksjon ved særlig å gå til øket dyrking av poteter og ellers sørge for så store korn-, høy- og rotvekstavløinger som mulig. Som så ofte før er det bøndene nasjonens øyne rettes mot i en tung og vanskelig tid, og vi vet de kjenner det store ansvar som er lagt på dem når det gjelder å fylle vårt lands stabbur under de nåværende forhold.

Slik som situasjonen er må man regne med at det kan bli trangt om arbeidshjelp til våronnarbeidet. Her kan imidlertid byenes befolkning i stor utstrekning rekke en hjelpende hånd. En rekke kvinner og menn som måtte være arbeidsledige, kan utføre mangt arbeide i jordbruket. Vi vil henstille til alle som kan å

melde seg til tjeneste, om ikke for annen lønn enn kost og losji. Bøndene vil sikkert med takk ta imot dem, og de som melder seg, vil sikkert gjøre seg selv og landet en tjeneste.

Skolehagen.

Arbeidet i skolehagen tar til mandag den 6. mai. Elever av 5. klasse som vil være med, møter kl. 12, elever av 6. klasse møter kl. 14. Evakuerte elever vil få høve til å bli med etter hvert som de vender tilbake til byen.

Ingen prisforhøyelse.

Det er sendt ut en kunngjøring fra Trustkontrollrådet om prisforhøyelse. Det heter her at det er forbudt å gå til prisforhøyelse på varer uten tillatelse av Trustkontrollkontoret. Inntil videre skal de noteringer som var gjeldende 8. april i år fortsette å gjelde.

Midlertidig togordning fra 4. mai 1940.

A Forbindelsen Gjøvik—Roa—Oslo:

Fra Gjøvik kl. 7.40
Fra Gjøvik kl. 14.15
(Buss Roa—Hakadal. Tog Hakadal—Oslo.)

Tidligere forbindelse til Oslo over Skreia—Eidsvoll faller bort.

Til Gjøvik kl. 11.15

Til Gjøvik kl. 17.30

(Tog fra Oslo, buss Hakadal—Roa, tog videre til Gjøvik.)

Tidligere forbindelse fra Oslo over Skreia bortfaller.

Samtlige forannevnte tog har forbindelse til og fra Hønefoss.

B Lokaltog Gjøvik—Eina—Skreia.

Fra Gjøvik kl. 7.40 og 16.05

» » » 9.55

» » » 14.15

Til Gjøvik kl. 8.40, 11.15, 15.35, 17.30.
Togene på Valdresbanen er foreløpig innstillet.

Stasjonsmesteren.

Mariendals Boktrykkeri, Gjøvik.